

Янковська К.С.,
аспірант кафедри обліку та оподаткування
Львівського національного аграрного університету, м. Дубляни

БІОЕНЕРГЕТИКА ЯК ІНСТРУМЕНТ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Однією з найважливіших проблем сучасного суспільства є нераціональне використання природних ресурсів. Для подолання негативних тенденцій міжнародна спільнота на Конференції ООН по охороні навколишнього природного середовища прийняла концепцію сталого розвитку. Однією з умов переходу до сталого розвитку є поєднання інтересів економіки з проблемами екологічної безпеки суспільства, тобто збереження середовища, сприятливого для життя людини.

Одним із важливих критеріїв сталого розвитку є поступовий перехід на відновлювані джерела енергії, причинами чого стало постійне зростання ціни на енергоресурси та вичерпання запасів природних ресурсів. Очевидно, що використання вичерпних ресурсів призводить до шкідливого впливу на довкілля з точки зору економіки та екології, і одночасно не можуть гарантувати сталий розвиток світової енергетики на тривалу перспективу.

Основною перевагою використання відновлюваних енергоресурсів є їх невичерпність та екологічна чистота, що сприяє поліпшенню екологічного стану і не призводить до зміни енергетичного балансу на планеті. При використанні відновлюваних джерел енергії відпадає необхідність у видобуванні, переробці, збагаченні та транспортуванні палива, знімається проблема утилізації або захоронення шкідливих відходів традиційних енергетичних виробництв.

У «Стратегії національної модернізації України 2020» зазначається, що екологізація використання енергетичних ресурсів сприятиме початку широкого застосування альтернативних джерел енергії – воднева енергетика та біоенергетика, де особливого значення набуде енергія біомаси. Результатом широкого застосування біомаси є диверсифікація джерел енергозабезпечення, тобто поступовий перехід від традиційних енергетичних ресурсів на більш екологічно безпечні види палива.

На сьогодні Україна володіє значними площами земельних угідь для ведення сільськогосподарського виробництва. При правильному їх використанні вона спроможна не лише забезпечити власні потреби в продуктах харчування, але й виробляти сировину для біоенергетики.

Особливістю біомаси як джерела енергії є її відновлюваність, екологічна чистота за умови її раціонального виробництва та використання. Оскільки біомаса є CO₂ – нейтральним видом палива, то її використання не призводить до посилення глобального парникового ефекту.

Використання біомаси є одним із основних шляхів заміщення викопних енергоносіїв в сільській місцевості.

Біомаса, яка використовується в енергетичних цілях, має бути вироблена з дотриманням критеріїв сталого розвитку. Такі критерії включають недопущення негативного впливу на оточуюче середовище, сприяння економічного розвитку регіону, збереження біологічного різноманіття тощо.

Дотримання критеріїв сталості для рідких біопалив та біорідин в ЄС забезпечують Директива про стимулювання використання відновлюваних джерел 2009/28/ЄС (із змінами та доповненнями 2015 року та Директива щодо якості транспортних палив 2009/30/ЄС.

Щодо імплементації Директиви 2009/28/ЄС в Україні, то на сьогодні прийнято перше розпорядження про затвердження Плану імплементації даної Директиви.

В Україні анонсовано розробку критеріїв сталості лише для рідкого та газоподібного палива, що виробляється з біомаси та використовується на транспорті, а також для рідкого палива, що виробляється з біомаси та призначається для енергетичного використання, іншого, ніж транспорт, враховуючи виробництво електричної, теплової енергії та енергії на охолодження.

У Звіті Європейської Комісії визначено чотири аспекти забезпечення сталості використання твердих та газоподібних біопалив для виробництва електроенергії, теплової енергії та холоду:

1. Сталість виробництва біомаси (землепорядкування, вирощування та збирання).
2. Питання зниження запасу вуглецю через зміну напрямку землекористування та збезлісення.
3. Баланс парникових газів може бути розрахований згідно методології Оцінки Життєвого Циклу.
4. Ефективність енергетичної конверсії. Зниження енергоспоживання та підвищення ефективності енерговиробництва є одними з пріоритетних цілей Євросоюзу.

Отже, розвиток біоенергетики є економічно ефективним та інвестиційно привабливим, сприяє поліпшенню екологічного стану, підвищенню конкурентоспроможності виробництва та зменшенню енергозалежності країни.